

From: noreply@lausuntopalvelu.fi
Sent: 27. huhtikuuta 2020 15:13
To: oikeusministerio_om.fi
Subject: Lausuntopalvelu.fi: Uusi lausunto jätetty
Attachments: 20200427_VN-1680-2020_46808.pdf

Uusi lausunto lausuntopyyntöön 'Luonnos hallituksen esitykseksi puoluelain muuttamisesta (sähköinen palvelu puolueen perustamiseen)'

Lausunnonantaja: liitto rp. Vihreä

Organisaatio: Vihreä liitto rp.

Voit tarkastella lausuntoa linkin kautta:

<https://www.lausuntopalvelu.fi/FI/Proposal/GetReportViewForResponse?proposalId=5e6d4178-3863-4725-a18d-c88b5923d0a3&responseId=28944234-0b30-4d41-bf9e-52a38c6a3dad>

Asia: VN/1680/2020

Luonnos hallituksen esitykseksi puoluelain muuttamisesta (sähköinen palvelu puolueen perustamiseen)

Lausunnonantajan lausunto

1. Lausuntonne luonnoksesta hallituksen esitykseksi puoluelain 3 §:n muuttamisesta

Vihreä liitto rp. on valmis puoltamaan puoluelain muutosta niin, että hakemuksen yhdistyksen rekisteröimisestä puolerekisteriin voi jatkossa tehdä myös oikeusministeriön ylläpitämässä verkkopalvelussa. Samalla mahdollistettaisiin puolueen rekisteröimiseen vaadittavien kannatusilmoitusten kerääminen sähköisesti.

On hyvä, että mahdollisuus tehdä hakemus ja kerätä kannatuskortit myös perinteiseen tapaan paperilla säilyy. Kannatusilmoitusten keräämistä verrataan laajasti kansalaisaloitteisiin, joiden kohdalla sekä sähköinen kerääminen että kerääminen paperilla ovat jo mahdollisia. Kansalaisaloite on tutkitusti aktivoinut ns. milleniaaleja osallistumaan poliittiseen päätöksentekoon. Sitä kuitenkin käyttävät suhteessa enemmän nuoret kuin heitä iäkkäämmät, mikä puolustaa sitä, ettei perinteiseen tapaan kerätä kannatusilmoituksia puututa, vaan sähköinen keruu tulee ainoastaan käyttöön sen lisäksi. Muuten kansalaiset voisivat joutua eriarvoiseen asemaan suhteessa digitaalioihinsa.

2. Voimassa olevan puoluelain 2 §:n 1 momentin mukaan rekisteröitävällä puolueella tulee olla 5000 eduskuntavaaleissa, kuntavaaleissa tai europarlamenttivaaleissa äänioikeutettua kannattajaa. Nyt lausuttavana olevassa esitysluonnoksessa ei ole ehdotettu muutosta vaadittujen kannatusilmoitusten määrään. Sen sijaan kannatusilmoitusten keräämiseen käytettävissä olevaa aikaa on ehdotettu lyhennettäväksi yhdestä vuodesta puoleen vuoteen. Mitä mieltä olette puolueen rekisteröimiseen edellytettyjen kannatusilmoitusten määrästä ottaen huomioon sen, mitä esitysluonnoksessa ehdotetaan?

Vihreän liiton näkemys on, että kannatusilmoitusten keräämiseen käytettävissä olevaa aikaa ei tulisi lyhentää eikä vaadittujen kannatusilmoitusten rajaa ainakaan nostaa. Mikäli vaadittujen kannatusilmoitusten rajaa päädyttäisiin kuitenkin korottamaan, tulisi samalla kannatusilmoitusten keräämisen aikarajan lyhentämisestä luopua. Avoimeen demokratiaan kuuluu elimellisesti mahdollisuus perustaa uusia puolueita. Nykyisellään kannatusilmoitusten keräämisen tekninen

raskaus muodostuu määrääjain uusien puolueiden toiminnan vakiinnuttamisen hidasteeksi, elleivät nämä ole jo saaneet läpi kansanedustajia tai ylittäneet 2 % kansallisen ääniosuuden rajaa.

Vaikka kannatusilmoitusten keräämiseen käytettävissä olevan ajan kiristämisen voikin katsoa tasapainottavan aiempaa helpompaa kannatusilmoitusten keräämistä, voi yhdistysten kannattajakuntien digitaidoissa olla eroja. HE-luonnoksessa katsotaan, ettei ristiriitaa perustuslain kanssa synny. Onko asia kuitenkin näin selvä, kun verrataan kahta hyvin erilaista asiaa: määrääjän pituutta ja rekisteröintimenettelyn helpottumista, varsinkin, kun huomioidaan määrääjän kiristymisen vaikutukset myös heille, jotka mahdollisesti keräisivät kannatusilmoitukset jatkossakin paperilla?

Vihreä liitto pitää toivottavana, että nykyisellään kannatusilmoitusten keräämiseen käytettyä aikaa ja muita resursseja voidaan puolueiksi pyrkivissä yhdistyksissä käyttää pikemminkin puolueen yleisohjelman ja muiden sisältöjen kehittämiseen. Suhteutettuna väestöön Ruotsin ja Norjan kannattajarajoja voidaan pitää Suomen vastaavaa matalampana, kun taas Tanskassa raja on huomattavasti korkeampi, mutta sähköinen järjestelmä mahdollisesti nyt Suomeen ehdotettuakin kevyempi (HE-luonnos).

HE-luonnoksessa rinnastus kansalaisaloitteiden kuuden kuukauden keräysaikaan ja korkeampaan kannattajarajaan on ongelmallinen järjestelmien erilaisten tarkoituserien takia:

- Kansalaisaloitteella pyritään tarjoamaan kansalaisille suora väylä tuoda ehdotuksia eduskunnan käsiteltäväksi; tällöin on tärkeää, että kansalaisaloitteen voidaan todentaa olevan kohtuullisen suuren kansalaisten joukon kannattama.
- Puolueiden ja valitsijayhdistysten kannatusilmoituksia kerätessä haetaan pienemmältä ryhmältä tukea puolueen tai valitsijayhdistyksen perustamiseksi, mutta puolueen tai valitsijayhdistyksen ehdokkaiden tuki luottamustehtävään mitataan vielä erikseen itse vaaleissa.

3. Jos tämän hallituksen esityksen mukainen laki hyväksytään, oikeusministeriön tarkoitus on jatkaa hanketta siten, että sen toisessa vaiheessa mahdollistettaisiin samantyyppinen sähköinen kannatustenilmaisu myös vaalien valitsijayhdistysten perustamisessa. Tarvittavat vaalilain (714/1998) muutokset tehtäisiin myöhemmin. Mitä mieltä olette tästä?

Jos kannatatte ehdotusta, voitte alustavasti arvioida myös valitsijayhdistysten kannattajamäärien soveltuvuutta sähköisen menettelyn jälkeen. Tällä hetkellä tarvitaan vaalilain mukaan eduskuntavaaleissa valitsijayhdistyksen perustamiseksi vähintään 100 vaalipiirissä äänioikeutettua kannattajaa ja kuntavaaleissa vähintään 10 kunnassa äänioikeutettua kannattajaa sekä europarlamenttivaaleissa vähintään 2000 äänioikeutettua kannattajaa. Presidentinvaalin valitsijayhdistyksen kannattajamäärävaatimus on 20 000 äänioikeutettua ja siitä säädetään perustuslain 54 §:n 3 momentissa.

Vihreä liitto kannattaa ehdotusta. Kuten puolueiden kannatusilmoitusten kohdalla, emme näe kuitenkin syytä kiristää kannattajamäärävaatimuksia. Vihreä liitto muistuttaa esimerkiksi omasta

historiastaan, jossa ennen puolueen perustamista (1988) ensimmäiset kansanedustajat (1983) ja kunnanvaltuutetut (1984) valittiin valitsijayhdisten yhteislistoilta.

Kansalaisyhteiskunnan mahdollisuuksia kanavoitua edustukselliseen demokratiaan tulee vahvistaa. Onkin toivottavaa, että kuvatuunlaiset puolue- ja vaalilain muutokset mahdollistaisivat vilkkaamman poliittisen keskustelun ja äänestäjien toiveiden paremman kanavoitumisen päätöksentekoon.

liitto rp. Vihreä
Vihreä liitto rp.